

TRANG XUÂN

Nguồn gốc và chủng loại
MÈO

LÂM HUY (*)

Hiện nay, với tổng số hơn nửa tỷ con sống trên khắp thế giới, mèo là một trong những loài vật nuôi phổ biến nhất, phong phú nhất, hữu ích nhất và khỏe mạnh nhất. Thời kỳ đầu bắt nguồn từ góc tích xa xưa và chủng loại đa dạng của loài mèo.

Truyền cội Việt Nam kể rằng, xưa kia, vì các kho trên trời hay bị nạn trộm cắp nên Ngọc Hoàng phải tuyển một kẻ chuyên trông coi kho. Thôi Thận nổi chọn vì ông ta vốn nổi tiếng chăm chỉ, nhanh nhẹn, khỏe mạnh. Trời thanh ngời quàn lý người của cái bao la, chẳng bao lâu Thôi Thận sinh lòng tham, thích hiện hành vì biển thùy tổ tui. Chuyển bãi loại Ngọc Hoàng rất tức giận, ném ngay Thôi Thận xuống cõi trần và hứa kiếp hạn thành con vật tí hon nhỏ nhắn, dài nuôi mà người ta gọi là "chuột". Nhưng vẫn chông náo tại ấy, chuột tiếp tục vùng vẫy, phải phải lộng thích, nó ăn của loài người, nóng thời sinh sôi nảy nở rất nhanh. Không thể gọi Thôi Thận về trời, Ngọc Hoàng nghĩ ra giải pháp khác phục bằng cách triệu Mieu Thận nên giao nhiệm vụ hay xuống cõi trần nuôi loài người nghe tiếng nên không nổi trộm cắp, quay phải hỏi; nếu Thôi Thận vẫn không nghe thì cứ tùy ý trông coi. Nếu thích hiện tại sỡ mệnh này, Mieu Thận nổi biến thành con vật nhanh nhẹn, dẻo dai, coi giống nhanh lẹ và nhanh vượt sắc bên... Về xuống trần gian, Mieu Thận nổi liền tức gạo vào tai lúc chuột tiếng "nghe" (loài người gọi cách là "mèo"), nóng thời rập rết sát bắt và tan sát chúng. Loài người thoát nạn, cảm ơn Mieu Thận và mời ông ta về ở cùng với mình. Mieu Thận cũng dần bằng lòng với cuộc sống nơi trần thế những thanh thoát lại nhờ lại các bạn xưa

Mèo Snowball béo nặng nhất (N.A.H)

trên trời, ông ta năm bực Thoả Công - vốn là kẻ gian tiếp gây ra số chia lý ấy - nên... phong ué bỏn bãi vào chó ôi của Thoả Công cho bị ghét (!).

Trên này là một trong hàng ngàn truyền thuyết khắp thế giới kể về số tích loài mèo, các tính và sinh hoạt của chúng; thể hiện sức to lớn to lớn phong phú của con người và cách lý giải lãng mạn, thú vị mà giản đơn về nguồn gốc một loài vật gần gũi. Nồng nhiệt, thích thú thì khác hẳn. Mèo - cũng nhớ muôn loài - nằm trong tiến trình hình thành và tiến hóa phức tạp của sinh vật. Là

một trong những loài thú có xỏ nhất, các di tích hoá thạch cho thấy mèo xuất hiện cách đây chừng 70 triệu năm (một trong những bằng chứng niên hình về số thuận đồng mèo là mỗi năm ngoài ta nào tìm thấy thì thêm một con mèo nữa có cùng với chủ của nó cách nay 9.500 năm tại Cyprus).

Mèo rừng sống ở khắp nơi trên thế giới, từ lục địa Australia, New Zealand và một số đảo thuộc châu Đại Dương. Chúng gồm 6 loài chính, nặng từ vài đến vài chục kilogram.

Mèo rừng Ai Cập (*Felis silvestres*) phổ biến nhất, có ở châu Âu, châu Á (trừ các miền rừng xích đạo); dài tới 70 cm (với đuôi dài, dài tới 40 cm);

khắp châu Phi (trừ những vùng sa mạc); dài tới 130 cm (với đuôi dài 35 cm); đuôi nhọn tai to, thân và chân dài; lông màu hung nhạt nên những năm gần đây rất hiếm.

Mèo rừng Ai (*Felis chaus*) có nhiều ở vùng Bắc Phi và châu Á dài tới 70 cm (với đuôi dài 25 cm, mang những khoanh đen); lông thường màu nâu xám nhạt, đôi khi có những hoa văn.

Mèo vàng Phi (*Profelis aurata*) sống nơi rừng xích đạo châu Phi; dài tới 115 cm (với đuôi dài 40 cm); đuôi nhọn lông ngắn, mượt, màu sắc thay đổi, thường là nâu đỏ (hồi nhất ở phía bụng), những đôi khi xám hoặc nhiều năm.

Mèo nhà ở nước ngoài Ai Cập có hai thuận

dòng từ mèo rừng cách đây chừng 100 thế kỷ. Chúng nhanh chóng phát triển và du nhập vào khắp các châu lục. Hiện nay, toàn thế giới có tới 330 loài mèo nhà với tổng số lượng khoảng 550 triệu con trên toàn thế giới, có loài nặng tới nhiều chục triệu con (nhờ mèo Xiêm), có loài lại rất hiếm - chỉ vài trăm con (nhờ mèo nhà só). Mèo nhà trung bình nặng 3-4 kg, lớn nhất là loài mèo Maine Coon (con gọi là mèo Ragdoll, nặng tới 14 kg), nhỏ nhất là loài mèo Singapura (chỉ nặng trên đời 2 kg).

Tuy cùng nguồn gốc, cùng họ, rất giống nhau về cấu tạo, đặc tính sinh học..., nhưng lại rất khác nhau về màu sắc của con người, mèo nhà cũng khác

Mèo Tinkey Toy có kích thước tí hon nhất (N.A.H)

lông màu xám, cảm và bụng màu trắng, đôi chân có một chấm tròn đen.

Mèo thảo nguyên (*Otocolobus manul*) sống tại các vùng miền núi Trung Quốc và Mông Cổ dài tới 80 cm (với đuôi rất lớn dài 35cm), con người tròn, lông dài màu vàng xám.

Mèo linh (hay Linh miêu - *Lynx lynx*) có ở Bắc Âu, Bắc Á (với số lượng ít); dài tới 120 cm (những đuôi ngắn - chỉ 20 cm); có vằn tai có một tum lông niên hình.

Mèo hổ Phi (*Leptailurus serval*) sống ở gần

mèo rừng ở nhiều năm: nhỏ yếu hơn, đã dưng hơn, ăn tạp hơn...

Mèo nhà nếu không có chủ nuôi thì sẽ trôi dạt hoang với cuộc sống tổng thể mèo rừng. Nhiều người lại thì rất khó xây ra: các nhà khoa học Mỹ, Nhật Bản... nào có gắng thuần hoá mèo rừng thì không thành công - khi lớn lên chúng vẫn mang đầy những đặc điểm hoang dã và thờ ơ với con người. Nên nay, người ta vẫn chưa khám phá được bí quyết thuần dưỡng mèo rừng của dân Ai Cập xưa.